

TRATTEN

INFORMATIONSTIDNING FÖR PERSONAL PÅ BARNMORSKEMOTTAGNINGARNA

CENTRALA MÖDRAHÄLSOVÅRDEN
REGION VÄRMLAND
NOVEMBER 2025

Innehåll

SUF – Samverkan – Utveckling – Föräldraskap	s 03
Kikhostevaccination - Skyddad ID	s 03
Kikhosta	s 04
Social planering.....	s 04
Eftervård	s 05
Täckningsgrad Dos 2 Utrotningsprojektet	s 06
Dokumentation	s 06
HKS	s 06
Uppdaterade vårdrutiner	s 06
Avgiftsfri Hälso- och sjukvård	s 07
Patienthotellet stänger över julhelgen	s 07
Information och uppmaning från Ultraljudsmottagningen	s 07
Save the date för introduktionsutbildningar	s 07
Information från Folkhälsomyndigheten	s 08
Aktuellt om amning	s 09
Kalendarium	s 10

Tratten är en informationstidning för personal på barnmorskemottagningarna

Ansvarig utgivare: Maria Heggen, redaktör: Gunilla Svedlund

Kontaktuppgifter till Centrala mödrahälsovården i Värmland:

Tora Thörnblad, Mödrahälsovårdsöverläkare, toraleviken.thornblad@regionvarmland.se

010-831 70 03

Maria Heggen, Samordningsbarnmorska maria.heggen@regionvarmland.se 010-831 67 08

Gunilla Svedlund, Assistent, gunilla.svedlund@regionvarmland.se 010-831 67 06

Besöksadress och postadress:

Älvgatan 39

652 30 Karlstad

010-831 67 06

1177.se/varmland • vardgivarwebben • regionvarmland/intranatet.se

SUF – Samverkan – Utveckling – Föräldraskap

En riktlinje är fastslagen gällande samverkan mellan Region Värmland och Värmlands kommuner för stöd gällande utbildning och föräldraskapsstöd till personer med funktionsnedsättning.

[RUT 19639 Riktlinje för samverkan mellan Region Värmland och Värmlands kommuner gällande utbildning och föräldraskapsstöd till personer med funktionsnedsättning](#)

På utbildningsplattformen finns en utbildning att ta del av:

Samverkan, Utveckling, Föräldraskap (SUF) den nås via intranätet enligt nedan:

- Utbildningsplattformen
- Logga in
- Kurskatalog
- I sökrutan ange: suf

Kursen är totalt 3 tim och innehåller material från utbildningsdag 2020. Ni kan välja att titta på delar av kursen. Påminner också om Tool-kit och babysimulator.

Här är Saga, Viggo och Max som är sugna på att resa ut i länet.

Det är inte ofta vi är utlånade, så en liten påminnelse om att vi finns och gärna reser ut i länet, Hälsar Saga, Viggo och Max

När ni har behov att långa dockan kontakta Åsa Lif på vuxenhabiliteringen, både region- och kommunanställda kan ta kontakt.

På Vårdgivarwebben finns material att ta del av (se länk nedan) Samverkan utveckling föräldraskap, SUF - Region Värmland

[Samverkan utveckling och föräldraskap \(SUF\)](#)

/Maria och Lisa

Kikhostevaccination - Skyddad ID

Gravida med Skyddad ID som är aktuella för Kikhostevaccination bör erbjudas vaccination på barnmorskemottagningarna. Det är problem att boka dem på vaccinationsmottagningarna så därför enklast att vaccinet ges när de är på besök hos er. Ordination av vaccinet som tidigare via remiss till vaccinationsmottagningen.

/Maria

Kikhosta

Vaccinationstäckningen för kikhosta på gravida ligger 2025 hittills i år på 84,5 %. Värmland satte målet för 2025 att vi skulle nå 90 % när vaccinet erbjuds även på barnmorskemottagningarna. Den är en variation mellan 67 % på den mottagningen som ligger lägst upp till 97 % på den mottagning som vaccinerat flest.

En påminnelse att vid besöket i graviditetsvecka 25 kontrollera om de som önskat vaccinera sig har tagit vaccin, annars erbjuda det vid det besöket.

/Maria

Social planering

Nytt sökord "Social planering efter förlossning" infördes under våren i dokumentationsmallarna

- Sammanfattning gravid
- Oro för att barn far illa

Sökord "Patient informerad om social planering", klicka i Ja eller Nej. Om nej ska dokumentation göras i mallen oro för att barn far illa. Det är viktigt för att säkra informationsöverföring om social planering och för att viktig information inte ska missas.

Tidigare fanns en Aviseringspärm på förlossningen där information om exempelvis eventuellt omhändertagande av barn fanns eller planering för extra familjestöd när barnet var fött. Den pärmen är borttagen då det inte var ett säkert arbetssätt och information kom inte rätt instans till kännedom samt att personal som inte hade en vårdrelation kunde läsa informationen. Dokumentation på dessa sökordet går över till ÖD graviditet.

Används mallen Oro för att barn far illa kan inte den anteckningen läsas på 1177, men anteckningen ses i ÖD graviditet.

/Maria

Eftervård

Tidig Eftervård

Det är enligt Socialstyrelsens Nationella riktlinjer 2025 högt prioriterat att erbjuda **alla** som fött barn tidig uppföljning i mödrahälsovården. Tidig uppföljning ska erbjudas under den första till andra veckan efter hemgång från sjukhus.

Det finns ökad risk för hälsoproblem och känslomässiga utmaningar under tiden efter förlossningen, och strukturerad uppföljning ökar möjligheterna att fånga upp fysiska och psykiska besvär. Dessutom kan patienterna känna sig tryggare, och sannolikt kan man förebygga oplanerade vårdkontakter. Barnmorskan bör också erbjuda ytterligare uppföljning vid behov, eller remittera till den specialiserade vården.

1–2 veckor efter förlossningen bör den första kontakten ske, av den barnmorska som är patientansvarig och på något av följande sätt:

- Telefonkontakt, tidsåtgång 15 minuter
- Hembesök tillsammans med BHV-sjuksköterska, tidsåtgång 120 minuter
- Träffa den nyblivna familjen vid deras besök på BVC.

Följ upp förlossningen och hälsotillståndet hos den som fött barn. Ge råd, stöd och behandling efter behov.

I Värmland har under 2025 hittills 87 % erbjudits tidig uppföljning, med en variation mellan mottagningarna på 60-100 %. I regioner som tidigt började följa Nationella riktlinjerna att erbjuda Tidig uppföljning till alla ligger motsvarande siffra på 99,4 %. Värmlands mål för 2025 var att nå minst 95 %

Erbjud eftervårdsbesök efter 6–16 veckor

Erbjud eftervårdsbesök 6–16 veckor efter förlossningen. Anpassa denna uppföljning till behovet hos den som fött barn, och erjud flera besök om det behövs. Följande bör ingå:

- Gå igenom förlossningen
- Samtala om levnadsvanor
- Mät blodtrycket, hemoglobinet i blodet och vikten hos den som fött barn
- Erbjud preventivmedelsrådgivning och reproduktiv livsplan
- Erbjud en gynekologisk undersökning, inklusive bedömning av bäckenbotten
- Informera och instruera om bäckenbottenträning.
- Följ upp amningen eller den alternativa uppfödningen, och ge stöd vid behov
- Följ upp den psykiska hälsan hos den som fött barn

Eftervårdsbesöket behöver vara fysiskt för att den gynekologiska undersökningen ska kunna utföras. Om fler besök erbjuds kan de ske digitalt eller via telefon vid behov.

/Maria

Täckningsgrad Dos 2 Utrotningsprojektet

I Värmland har hittills 250 personer fått erbjudande om Dos 2 i utrotningsstudien. De har fått ett SMS att det är dags att boka tid på valfri vaccinationsmottagningen.

Av de som erbjudits är det hittills 30 % som tagit Dos 2.

/Maria

Dokumentation

Om det under graviditeten finns journalanteckningar från andra enheter som behöver synas i graviditetsflödet är det viktigt att patientansvarig barnmorska kopplar de journalanteckningarna till aktuell graviditet, till exempel besök hos diabetessköterska på vårdcentralen, dietist eller fysioterapeut. De kan inte själva koppla sin anteckning och det är viktigt att den syns i graviditetsvyn.

Se instruktion [INS-09021-v.4.0 Koppla graviditet](#).

/Maria

HKS

Vecka 48, senast på tisdag ska schemat för vecka 1-5 ska vara godkänt.

Se tabell när schemat behöver vara godkänt för 2026

Kalender vecka:	Schema för veckor:
48 (2025)	1-5
1	6-10
6	11-16
12	17-22
18	23-28
24	29-33
29	34-38
34	39-43
39	44-48
44	49-52

/Maria

Uppdaterade vådrutiner

[VÅR-12260-v.9.12 10.0 Asylsökande, kvotflyktingar och nyanlända på BMM](#)

Är uppdaterad så att referenser är korrekta.

/Tora

Avgiftsfri Hälso- och sjukvård

Personer över 85 år har fri sjukvård enligt Avgiftshandboken. De kan vara aktuella på era mottagningar för prolapsringskontroll eller byte av prolapsring. När de kassahanteras blir deras besök avgiftsfritt.

/Maria

Patienthotellet stänger över julhelgen

Patienthotellet kommer att vara stängt mellan den 23/12 till den 27/12. De som har behov av övernattninng innan eller efter förlossningen kommer att få möjlighet att stanna på förlossningen eller BB under perioden. Information kommer också finnas i 1177.

/Sofia Jedvik
Avdelningschef
Kvinnosjukvården/Förlossningen

Information och uppmaning från Ultraljuds-mottagningen

Ett återkommande problem flera ggr i veckan är att KUB prover inför ultraljudsundersökning KUB inte tas på Lab.

Det är inte ett enskilt Lab utan sker över hela Värmland och även CSK Lab.

Patienten som har tagit prover men inte KUB proverna får gå till CSK labb och stickas en gång till, det är en längre väntan på diagnos för patienten och i vissa fall en KUB-risk uträknad utan prover om patienten passerat v.13.

Vi uppmanar barnmorskorna att dra ut en pappersremiss på KUB proverna och markera RID-nr, patienten tar det med sig till Lab vid provtagning.

Tack på förhand

/Susanne Ögren
Avdelningschef
Kvinnosjukvården

Save the date för introduktionsutbildningar

Under februari 2026 är det dags för introduktionsutbildning i EPDS, Fråga om våld och Enskilt föräldrasamtal. Preliminära datum är onsdagen den 4 februari och onsdagen den 18 februari. Utbildningen riktar sig i första hand till BHV-sjuksköterskor och barnmorskor som inte tidigare har gått utbildningarna eller du som vill fylla på dina kunskaper (begränsat antal platser).

Vi återkommer med en formell inbjudan via mail senare i vinter!

/Wilma Granander Schwartz, psykolog och verksamhetsutvecklare
/Lisa Lindqvist, samordnande BHV-sjuksköterska och verksamhetsutvecklare
/Maria Heggen, samordnande barnmorska och verksamhetsutvecklare

Information från Folkhälsomyndigheten

Uppdaterat informationsmaterial både för gravida och profession.

Webbsida riktad till gravida och blivande föräldrar om vaccinationer och skydd för nyfödda

På vår nya webbsida har vi samlat information om vaccinationer till gravida och hur nyfödda barn kan skyddas mot infektioner. Sidan riktar sig till gravida och nyblivna föräldrar och samlar information om de vaccinationer som just nu rekommenderas för gravida (kikhosta och influensa), samt om skydd mot RS-virus.

folkhalsomyndigheten.se/skyddgravida

På webbsidan finns nya och uppdaterade publikationer. Dessa riktar sig till gravida och nyblivna föräldrar men kan också användas av vårdpersonal för vägledning, särskilt inom mödrahälsovården eller barnhälsovården. Följande material finns att ladda ner:

- Affisch som ger en grafisk översikt över rekommendationerna.
- Faktablad om hur man kan skydda sig mot infektioner genom vaccination under graviditeten.
- Faktablad om hur man kan skydda sitt spädbarn mot RS-virus och kikhosta.

Webbsida riktad till personal inom hälso- och sjukvård om vaccination mot kikhosta för barn och gravida

Vår webbsida om vaccination mot kikhosta för barn och gravida är också uppdaterad. Denna sida riktar sig till personal som arbetar inom hälso- och sjukvård och möter barn eller gravida som rekommenderas vaccination mot kikhosta. På sidan finns mer detaljerad information om vaccination mot kikhosta samt publikationer för personal inom vård, inklusive utbildningsmaterial om att förebygga kikhosta hos spädbarn.

[Läs mer om vaccination mot kikhosta](#)

/Tora

Aktuellt om amning

Processgruppen amning i vårdkedjan kommer regelbundet uppdatera informationen på denna sida. Processgruppens syfte är att hitta problem kopplade till amning i vårdkedjan och försöka åtgärda dessa, samt bibehålla och utveckla saker som redan är bra. Våra huvudsakliga mål är att förbättra amningsstatistiken i Värmland och förbättra föräldrars upplevelse av stöd från vårdpersonal vid problem med amning. Gruppen består av medarbetare från BVC, BMM, förlossningen, BB, eftervårdsmottagningen, avdelning 11, avdelning 12 och barnakuten. Om du önskar komma i kontakt med gruppen går det bra att mejla processledare Anna Hultman Åhling, anna.hultman.ahling@regionvarmland.se

Amningsombudsträff

Amningsombudsträff planeras till eftermiddagen måndag 19 januari, inbjudan kommer.

Kompetenskort amning

En gång per år ska varje medarbetare genomföra **amning kompetenskort** som finns i utbildningsplattformen, i denna ingår att göra Amning-stöd i amningsstart. I kompetenskortet måste varje bock klickas i när man genomfört alla delar. Detta för att det ska synas att du utfört kompetenskortet.

Kunskapsstödet Bröstkomplikationer i samband med amning

Kunskapsstödet Bröstkomplikationer i samband med amning som ges ut av Region Stockholm och som Region Värmland använder håller på att revideras och ny version kommer framöver.

Barnets nio stadier till att ta bröstet vid amningsproblem

Efter födseln går barnet igenom nio stadier innan det tar bröstet och börjar suga. Dessa stadier går barnet igenom innan det tar bröstet även senare under amningsperioden. Vid amningsproblem är det alltid en bra idé att börja om från början, ha barnet hud mot hud i laid back position och låta barnet på nytt gå igenom de nio stadierna, men stunden börjar då såklart inte med att barnet skriker efter födseln:

1. Försök till amningsstund,
2. Vilar, är tyst, slappnar av,
3. Vaknar upp, öppnar ögonen, små rörelser med munnen och huvudet,
4. Gör slickrörelser och munrörelser, greppar med händerna, rör sig,
5. Tar en paus igen, vilar mellan perioder av aktivitet,
6. Närmar sig bröstet med glid och kryprörelser,
7. Slickar på bröstvårtan, formar tungan, masserar bröstet,
8. Suger på bröstet, ammar,
9. Barnet somnar

/Anna Hultman Åhling

Amningskurser till blivande föräldrar

Familjecentralen i Säffle har startat upp ett projekt med amningsmottagning. De erbjuder amningskurser till blivande och nyblivna föräldrar, både digitalt och på plats i Säffle.

Erbjudandet gäller hela Värmland och är kostnadsfritt.

Deltagarna får anmäla sig till sin barnmorska eller BHV-sjuksköterska som i sin tur får mejla eller skriva Mes-senger i Cosmic till Benita von Essen.

Digitala amningskurser via Teams erbjuds följande datum, kurstiden är kl 13.00 - 17.00

18 december

29 januari

26 februari

26 mars

23 april

Anmälan till benita.i.vonessen@regionvarmland.se (barnmorska)

KALENDARARIUM

Utbildning som är markerad med * anordnas eller stöds av CMHV och är obligatorisk för att du ska få rätt kompetens och klara av ditt uppdrag.

Vid deltagande i utbildningar ska förankring med närmaste chef göras.

Centrala mödrahälsovården anordnar eller stöder:

* Amning, stöd i amningsstarten

Webbutbildningen är uppdelad i 6 delövningar. Alla övningar utom den som handlar om sena prematurer hör till den baskunskap som alla som ger råd kring späda barn och amning ska ha kunskap om. Efter varje faktaavsnitt går du till länken självtest för att svara på ett antal frågor.

[Utbildningsplattformen](#)

Motiverande samtal

MI, Motiverande samtal grundkurs 14+15 januari samt 17 februari

[Anmälningsslänk till Utbildningsplattformen](#)

Kommande utbildningar

2026

Februari **MHV-läkarträff** - save the date
4 februari 13-16

EPDS, Fråga om våld och Enskilt föräldrasamtal - preliminära datum

4 och 18 februari
Inbjudan kommer

Mars * **BMM-dag, könsstämpning och hedersrelaterat våld** - save the date
31 mars
Inbjudan kommer